

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/416/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

127/2012. (IV. 11.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. július 11-én előterjesztett panasza alapján indult eljárásban a 2012. április 11-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. július 11-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Panaszirodáján adta elő előállításával kapcsolatos panaszát és kérte feljelentése továbbítását egyrészt a Testület, másrészt az ügyészség felé.

I.

A jegyzőkönyv tanúsága szerint az ügyben a BRFK egy Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai intézkedtek a panaszossal szemben 2011. július 11-én 18 óra és 20 óra között.

A panaszos a fenti napon bejelentést tett a kerületi rendőrkapitányságon, aminek befejeztével a jegyzőkönyvet rögzítő rendőrő mentőt hívott a panaszoshoz azon sérülései miatt, amelyeket volt élettársa anyja okozott. Azonban, amikor a panaszos kilépett a rendőrségi helyiségből, három rendőr jelent meg és közölték vele, hogy **előállítják és a fogdában fogják elhelyezni. A panaszos kérdése ellenére nem mondták meg az intézkedés okát. A panaszost „erőszakosan lerángatták a pincébe”, ahol elvették személyes tárgyait, telefonját és iratait, majd „megmotozták”.** Ekkor az egyik rendőr erőszakosan megfogta a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kezét, ezért követelte, hogy a rendőrkapitányság vezetőjét hívják oda. Erre gúnyosan reagáltak: „persze jön, még kávét is hoz”.

A panaszos előadta, hogy kérte a rendőrök nevét és igazolványukat, de azt nem mondták és nem is mutatták meg. A panaszos megjegyezte, hogy egyenruhában voltak.

A panaszos közölte az intézkedő rendőrökkel, hogy – tekintve, hogy megítélése szerint a fogdába vitele jogalap nélkül történt – biztosítsák számára azt, hogy ügyéssel, ügyvéddel vagy bíróval beszéljen, amit megtagadtak.

A panaszos nem érezte jól magát a volt élettársa édesanyja által okozott fejsérülés miatt. A panaszos többször is kért egy pohár vizet, de azt sem hozták neki, ahogy a szívritmus szabályozóját és a vérnyomáscsökkentőjét is szeretne volna bevenni, de azt sem engedték meg neki. **A panaszos nem tudta értesíteni ügyvédjét, de az eljáró rendőrök sem vették vele fel a kapcsolatot.** A panaszos azon véleményének adott hangot, hogy telefonjából a SIM kártyát ki akarták venni, „feszegették” a készüléket.

A panaszos jelezte, hogy fogyatékos testvérének ő a kirendelt gyámja, aki rendszeres gondozásra és felügyeletre szorul, és mivel felügyelete csak a délutáni órákra volt megoldott, ezért véleménye szerint az eljáró rendőrök magatartása kimerítette a Btk. 179. §-ában rögzített tényállást. A panaszos személyi tárgyairól „leltárat” készítettek, de azon nem tüntették fel Olympus VC 5400 típusú diktafonját, azaz azt az eszközt, amivel a panaszos a jogszerűtlen intézkedést rögzítette, amit „természetesen elloptak”. **Szintén nem kapott vissza a panaszos egy, a tulajdonát képező „Philips, a rendőrségi eljáráshoz szükséges cd” -t.**

Két óra eltelte után a panaszost kötelezték az ott levő papírok aláírására, majd amikor jelezte, hogy panasszal kíván élni, annak felvételét megtagadták. A panaszos itt ismételt előadta, hogy többször kérte az eljáró három rendőr nevét, igazolványát és azonosító számát, ugyanakkor ezen adatokat vele nem közölték, sőt az azonosító számukat („sorszám”) ruházatukon eltakarták, ezért nem tudta azokat felírni. A panaszos megjegyezte, mivel panaszjogával nem élhetett, ezért több iraton – az igazoláson és letéti jegyzőkönyvön – is feltüntette panaszát. A panaszos hozzátette, hogy primitív, lekezelő stílusban beszéltek vele, kihasználva azt, hogy hárman voltak az egyedüli panaszossal szemben.

A panaszos az eljárás után szeretett volna felvételt készíteni a vele szemben intézkedő „bunkó, primitív” rendőrökről, de azt megtagadták, sőt az egyik rendőr „kitépte” kezéből a fényképezőgépet és elkezdte „nyomkodni”.

A panaszos előadta, hogy a **mentősök kiérkezése után mintegy 45 percen keresztül nem vizsgálták meg, holott több sérülése is volt** (jobb kézfejen „három vérzéssel járó sérülés” (1-1,5 cm), fején egy dudor, jobb kézfejen három hámsérülés, illetve a jobb karhajlatban 1 cm átmérőjű piros folt, valamint jobb karján a rendőri brutalitás miatt piros kékes sérülés és zúzódás).

Miután visszaadták a panaszos iratait az ügyeletes tiszt lement hozzájuk, aki a nevét szintén nem mondta meg, valamint a panaszos szavába vágott és lekezelő stílusban reagált a panaszosnak, de őt nem hallgatta meg. Az eljáró rendőrök „azt hazudták, hogy ellenálltam, nem pakoltam ki a zsebeimből, sértegettem a rendőröket”. Mindezek után közölték vele, hogy

a mentő elszállítja a kórházba. A panaszos ekkor kérte, hogy a rendőrség előtt parkoló kocsiját leellenőrizhesse, illetve kérte, hogy autóját hozzák a kórházhoz, vagy engedjék meg neki, hogy ő elvezessen oda. Erre nem volt lehetősége a panaszosnak, ezért a kórházból taxival tudott csak a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságára eljutni, amit a rendőrség köteles megfizetni. Ezen túl jelezte a panaszos, hogy: „nem vagyoni kártérítést terjeszték elő, a médiához fordulok, követelem az ellopott diktafonom visszaszolgáltatását (15.000-20.000 ft), követelem az intézkedő rendőrök felfüggesztését, és vizsgálat lefolytatását”. A panaszos ezután megkérdőjelezte a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének alkalmasságát a kapitányság irányítására, mondván, hogy „feltehetőleg tudatában vannak a rendőrök, hogy a rendőri brutalitások ellen a vezető semmilyen felelősségre vonást nem alkalmaz”.

A panaszos összességében sérelmezte, hogy személyi szabadságában korlátozták, hogy személyes tárgyait, fényképezőgépét elvették és a telefonjából a SIM kártyát ki akarták venni. A panaszos jelezte, hogy „a rendőrségi, illetve a félhomályos fogda biztonsági felvételét ombudsman jelenlétében kívánom megtekinteni”, és kérte, hogy a Testület a felvételek törlését azonnal tiltsa meg. A panaszos azt is kifogásolta, hogy volt élettársa édesanyja gyermekét „ellopta” és őt többszöri felszólítás ellenére sem adta vissza. A panaszos itt tette jegyezte meg, hogy volt élettársa édesanyját nem állították elő az általa elkövetett bűncselekmények miatt (könnyű testi sértés, kiskorú veszélyeztetése, önbíraskodás).

A panaszos sérelmei előadásakor nem tudta, hogy öt éves kislánya hol tartózkodott.

A panaszos kérte, hogy három napon belül az ügyészség kezdeményezze a szembesítést a rendőrökkel, és kérte az eljárás megindítását, az elkövető felkutatását és felelősségre vonását, valamint az okozott kár megtérítését.

II.

A rendőrség a panaszüggyel kapcsolatosan az alábbi iratokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A panaszos elfogásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 2011. július 11-én kelt jelentés szerint a panaszost 18 óra 37 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdésére tekintettel, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták, valamint az Rtv. 33. § (1) bekezdése a) pontjára figyelemmel, azaz a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért panaszost elfogták.

A jelentésben az intézkedő rendőrök rögzítették a kényszerítő eszköz alkalmazásának helyét (a rendőrkapitányság címét), valamint azt, hogy az Rtv. 47. §-a szerint testi kényszert alkalmaztak, amit figyelmeztetés előzött meg. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján kérte ügyvéd kiértesítését.

A jelentés az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásaként azt tartalmazza, hogy az intézkedő rendőröket (egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester) az ügyeletes 17 óra 35 perckor utasította arra, hogy jelenjenek meg a Budapest, kerület ... szám alatt található lakásnál, mert onnan családi veszekedésről érkezett bejelentés.

A rendőrök 17 óra 43 perckor felvették a kapcsolatot a panaszos volt élettársával a továbbiakban: volt élettárs), aki kérdésre elmondta, hogy 12 éven át élt együtt a panaszossal, és egy közös gyermekük van. Elmondta azt is, hogy 2011. májusában elköltözött albérletbe otthonról, mivel megromlott a kapcsolata élettársával, a panaszossal, de a gyermeküket közösen nevelik jelenleg, mivel a gyermek elhelyezési per még folyamatban van. A volt élettárs elmondása szerint a panaszossal megbeszélték, hogy 2011. július 10-én a gyereket elviszi magához, de amikor megjelent lakásánál őt tetteleg bántalmazta, illetve a gyereket nem adta oda neki (az akkor történetekkel kapcsolatban feljelentését megteszi). Ezután 2011. július 11-én 12 óra 00 perc körüli időben elment a gyermekéért az óvodába, majd hogy az estét vele töltse elment az édesanyjához. Erről telefonos üzenetben értesítette a panaszost. A panaszos 17 óra körüli időben hívta fel telefonon és kérdőre vonta, hogy miért vitte el, illetve „rabolta” el a gyermekét és követelte, hogy adja vissza neki. Erre a volt élettárs úgy reagált a panaszosnak, hogy idegállapota miatt nem adja vissza a gyereket. A volt élettárs hozzátette, hogy a depresszió miatt orvosi kezelés alatt álló panaszosnak nem akarta gyermekét visszaadni, mert félti gyermekét a panaszostól. Miután telefonon a volt élettárs és gyermek is beszélt a panaszossal, pár perc elteltével a volt élettárs édesanyja, (a továbbiakban: a volt élettárs édesanyja) lakása ajtaját kezdte verni a panaszos, és be akart jutni a lakásba. Mivel nem engedték be, ezért a panaszos elkezdte rugdosni a lakás ajtaját, továbbá kiabált, hogy engedjék be és adják neki vissza a lányát. Erre a kijelentésre sem engedték be, majd a panaszos ekkor kirúgta a lakás bejárati ajtaján lévő alsó, több feltehetően fa elemből álló részét és a berúgott részen nyúlka be, illetve dobált be tárgyakat a folyosóról (lámpa búra, cirokseprű) a lakásba. Ezt követően a panaszos megpróbálta a bejárati ajtóban lévő kulcsot kivenni, de ezt sikerült megakadályozni. Ezután értesítették a rendőrséget.

A volt élettársa elmondta továbbá, hogy a rendőrség kikerzése előtt távozott a helyszínről a panaszos. A volt élettársnak, édesanyjának és a gyermeknek sérülése nem keletkezett. A volt élettárs azt is elmondta az eljáró rendőröknek, hogy a történetnél részben jelen volt gyermeke is, aki végig azt kérdezte tőle, hogy mikor jön már ki a rendőrség, elmondása szerint azért kérdezte ezt, mert fél a panaszostól (azaz édesapjától).

Mindezek után az intézkedő rendőrök meghallgatták a volt élettárs édesanyját, aki alátámasztotta a volt élettárs (lánya) által előadottakat. Hozzátette, hogy amikor a panaszos ki akarta venni a bejárati ajtóban lévő lakáskulcsot, akkor ő felvett egy tárgyat (nem tudta megmondani, hogy mit, de feltehetően a betört ajtó egy darabját) és azzal ráütött a panaszos egyik kezére, annak érdekében, hogy a panaszos ne tudja kivenni a lakás bejárati ajtajának a kulcsát, de véleménye szerint sérülést ez nem okozott a panaszosnak.

A helyszín megtekintése alapján megállapítást nyert, hogy az érintett lakás bejárati ajtajának az alsó, több részből álló feltehetően fa eleme ki volt törve a helyéről és a darabok a lakás előterébe voltak szétszóródva. A lakásban továbbá volt egy lámpabúra és egy cirokseprű is, amit feltehetően a panaszos dobált be a betört ajtón keresztül a lakás előterébe. A lakás bejárati kulcsa el volt ferdülve, ami a jelen levők elmondása szerint akkor ferdült el, amikor a panaszos azt ki akarta rángatni a zárból.

Mindezek után az adatgyűjtés és a tanúkutatás során egy szomszédot hallgattak meg az eljáró rendőrök, aki kérdésre elmondta, hogy aznap 17 óra 30 perc közötti időben arra lett figyelmes hogy valaki üvöltözik a lakóház folyosóján. Lakásából kinézett, és azt tapasztalta, hogy egy férfi (akiről semmi más nem mondott el) rugdossa a szomszédja (a volt élettárs édesanyja) lakásának az ajtaját és közben üvöltözik, hogy engedjék be, illetve, hogy ellopták a

gyermekét. Ekkor a szomszéd rászólt a panaszosra, hogy fejezze be azt be, ennek ellenére tovább üvöltözött és rugdosta a lakás ajtaját. A szomszéd hozzátette, hogy tanúskodni nem kíván az ügyben.

Az eljáró rendőrök tájékoztatták a történetről az ügyeletet, aki felvette a kapcsolatot a központi ügyelettel, ahol közölték vele, hogy szemlebizottság fog érkezni a helyszínre. Az ügyeletes elmondta továbbá, hogy a szükséges felvilágosítás megadását követően a helyszínt elhagyhatja az intézkedő rendőr pár.

Ezt követően az ügyeletes azt a tájékoztatást nyújtotta a járőröknek, hogy a panaszos időközben megjelent a rendőrkapitányságon feljelentést tenni, ezért az intézkedő rendőrök 18 óra 37 perckor meghallgatták a panaszoszt a rendőrségen.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy 2011. július 11-én reggel elvitte a gyermekét az óvodába és úgy volt, hogy el is megy érte, mivel volt élettársa este ment volna a panaszos lakásához a gyerekért. Ezt követően a panaszos 16 óra 30 perc körüli időben ment az óvodába a kislányaért, aki akkor már nem volt ott. Ekkor egyből felhívta a volt élettársát és megkérdezte tőle, hogy hol van a gyerek és, hogy ő vitte-e el, mire azt a választ kapta, hogy ő vitte el, de nem mondja meg, hogy hol van, mert nem akarja a gyereket a panaszoszt látni és ezért nem is beszélhet a panaszos vele. A panaszos elmondása szerint többször mondta volt élettársának, hogy mondja meg, hogy hol van a gyerek, mert érte megy, de nem árulta azt el a volt élettársa, illetve azt sem engedte meg, hogy a gyermekével beszéljen. A panaszos hozzátette, hogy nem tud róla, hogy bírósági eljárás lenne folyamatban a gyermek elhelyezés miatt. A panaszos a telefonbeszélgetés után odament volt élettársa lakásához, de mivel nem tudta melyik lakásba lakik, ezért tovább ment volt élettársa édesanyjának lakásához. Ott a volt élettárs édesanyja azt mondta a panaszosnak, hogy nem tudja, hogy hol van lánya (a panaszos volt élettársa) és unokája, és elküldte onnan a panaszoszt.

A panaszos – elmondása szerint – meghallotta a lánya hangját és kérdőre vonta volt élettársa édesanyját, aki ekkor berohant a lakásába. A panaszos utána akart futni, de amikor a lakás bejárati ajtajához ért volt élettársa édesanyja rácsapta a lakásajtót, aminek következtében a panaszos lendületből nekicsapódott a lakás ajtajának, ami be is horpadt ennek következtében. Ezt követően volt élettársa édesanyja a behorpadt ajtón keresztül többször megütötte a panaszoszt a kezén és a fején, ezért a jobb kézfeje és a feje meg is sérült. (A sérülésekkel kapcsolatban az ügyeletes tiszt mentőt hívott a panaszoshoz.) A panaszos elmondta, hogy az egyik szomszéd látta a történetet, akinek szólt, hogy hívja ki a rendőrséget. Ezek után a panaszos megjelent a rendőrkapitányságon feljelentés tétel céljából.

A jelentés szerint a volt élettárs és édesanyja, valamint a szomszéd elmondása alapján beazonosítható volt, hogy a panaszos bűncselekményt követett el fenti magatartásával, ezért elfogása vált szükségessé. Ezt követően a panasossal az egyik intézkedő rendőr 18 óra 45 perckor közölte az elfogás tényét (cselekményével garázdaság bűncselekményét követte el), mely kijelentésre a panaszos agresszívá vált. A panaszos megkérdőjelezte a rendőri intézkedés jogszerűségét, tekintve, hogy ő nem csinált semmi olyat, ami törvénybe ütközne, illetve kérdőre vonta a rendőröket, miszerint milyen jogon hiszik el azt, amit róla állítanak. Ezután az eljáró rendőr közölte a panasossal, hogy előállító helyiségbe fogja elhelyezni meghallgatásáig, mire a panaszos úgy reagált, hogy van egy testvére, akinek ő a gyámja és haza kell hozzá mennie, mert gondozásra szorul. Hozzátette, hogy míg haza nem ér a szomszédja vigyáz rá, de este már nem tud ott maradni. (A jelentő rendőr itt zárójelben megjegyezte, hogy a volt élettárs a meghallgatása során elmondta, hogy a panaszos a beteg

testvérére fog hivatkozni, annak érdekében, hogy elengedje őt a rendőrség.) Az intézkedő rendőr ezután közölte a panaszossal, hogy szükség esetén gondoskodnak a testvéréről, mire a panaszos kijelentette, hogy feljelentést tesz, ezért hívjanak hozzá a helyszínre azonnal ügyészt, illetve bírót. Ezt követően a panaszost megkérték, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításnak és működjön együtt. A panaszos erre sem volt hajlandó együtt működni és közölte, hogy nem hajlandó az előállító helyiségbe lemenni. Ezt követően a panaszost ismételt felszólították, ha nem működik együtt akkor vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására fog sor kerülni, mire azt válaszolta, hogy akkor sem hajlandó az előállító helyiségbe lemenni.

A felszólítás után, 18 óra 53 perckor az egyik intézkedő rendőr (r. törzsőrmester) a panaszos bal felkarját megfogva, illetve a másik eljáró rendőr (egy r. őrmester) a jobb felkarját megfogva a panaszost 18 óra 55 perckor lekísérték az előállító helyiségbe. A testi kényszer 18 óra 53 perctől 18 óra 55 percig tartott, mely során szemmel látható sérülés nem keletkezett nevezett személyen. A panaszost a r. törzsőrmester tájékoztatta jogairól és kötelezettségeiről, melyet nem volt hajlandó tudomásul venni.

A panaszos az előállító helyiségbe való befogadásakor végig ellenkezett, többszöri felszólításra sem volt hajlandó alávetni magát a ruházat átvizsgálásnak, illetve többszöri felszólítás ellenére – mely szerint nem készíthet hang, illetve fényképfelvételt rendőrségi objektumban – is hangfelvételt akart készíteni az előállító helyiségben történt intézkedésről a nála lévő fényképezőgéppel, ezért a fényképezőgépet, miután a letéti jegyzőkönyvbe sorozatszám alapján felvették, a panaszostól a r. törzsőrmester elvette. A panaszos továbbá sérelmezte azt, hogy a befogadásakor nem kapta meg a gyógyszert, illetve kérésre nem kapott inni sem. Ekkor a panaszossal közölte az egyik intézkedő rendőr, hogy a befogadást követően a szükségleteit igénybe veheti (azaz kap italt, elmehet a mellék helyiségbe), továbbá tájékoztatta arról, hogy útban van a mentőegység, és a megfelelő egészségügyi szakember megállapítja, hogy milyen gyógyszert kaphat, szedhet be.

A panaszos azt is kifogásolta befogadásakor, hogy nem engedik ki őt a kocsijához, hogy megnézze le van-e zárva, illetve, hogy a jelvéyszámokat és a neveket csak többszöri kérésére adták meg neki az eljáró rendőrök. Ezzel kapcsolatban az egyik intézkedő rendőr megjegyezte, hogy panaszost többször tájékoztatást kapott arról, hogy a befogadását követően a kért adatokat a rendelkezésére bocsátják, mire a panaszos felszólította őket a szolgálati igazolványok felmutatására mondván, hogy „nem vagyunk igazi rendőrök”, továbbá közölte a panaszos, hogy „2006 után a rendőröknek ebben az országban mindent lehet”.

Mivel a panaszos befogadásakor panasszal kívánt élni, továbbá „sérülésre hivatkozott, amit a rendőrök okoztak neki”, ezért az eljáró r. törzsőrmester a történeteket jelentette a szolgálatirányító parancsnoknak aki a panaszost meghallgatta a történetekkel kapcsolatban.

Az eljáró rendőr megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés végén folyamatosan azt ismételte, hogy volt élettársa ellopta a gyermekét és kérdőre vonta a rendőröket, hogy volt élettársa édesanyjával szemben miért nem intézkednek. A panaszos a befogadás ideje alatt mindvégig azt hangoztatta, hogy „hazug a rendőrség”. A helyszínre 19 óra 37 perckor kikerkezett egy mentőkocsi. Miután a vezető mentőápoló megvizsgálta panaszost közölte, hogy a Honvéd Kórház traumatológiai osztályára fogják elszállítani további kivizsgálás céljából. A r. törzsőrmester hozzátette, hogy a panaszos a mentőszolgálat munkatársait is kérdőre vonta, hogy miért értek ki olyan későn a rendőrségre, illetve közölte velük, hogy a keletkezett sérülései egy részét a rendőrök okozták, akik hárman voltak, akik „mindent megtehetnek”,

mindent úgyis nekik fognak elhinni. Közölte a mentősekkel továbbá, hogy azért adnak a rendőröknek igazat, mert a későbbi esetek kapcsán úgyis együtt fognak dolgozni.

Az intézkedő r. törzsőrmester a történeteket jelentette az ügyeletes tisztnek, aki a panaszost 19 óra 52 perckor szabadon bocsátotta. A panaszos a szabadon bocsátása során azt is sérelmezte, hogy nem engedik gépjárművéhez, hogy az abban levő diktafonjával hangfelvételt készítsen a rendőri intézkedésről.

A jelentés szerint – amelyet az intézkedő r. törzsőrmester és r. őrmester írt alá – az intézkedésnél jelen volt egy rendkívüli őr (r. őrmester is).

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelete 4. § (4) bekezdése alapján 2011. július 11-én 18 óra 38 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztató, valamint annak időtartamáról igazolás kiadásra került. Az előállító helyiségben való elhelyezéssel kapcsolatban a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

Az elfogás oka 2011. július 11-én 19 óra 52 perckor megszűnt, ekkor a panaszos kórházba szállítása megtörtént.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása és előállítása, valamint a vele szemben alkalmazott testi kényszer jogszerű és szakszerű volt, illetőleg az megfelelt az arányosság követelményének.

2) Az intézkedés napján szolgálat irányító parancsnoki tevékenységet ellátó r. főtörzsőrmester (a továbbiakba: szolgálat irányító parancsnok) 2011. július 12-én kivizsgálta a panaszossal szembeni testi kényszer alkalmazást és megállapította annak jogszerűségét és, hogy szakszerűen, a szükséges ideig indokoltan alkalmazták azt az Rtv. 47. §-a alapján az eredményes, biztonságos, valamint jogszerű rendőri intézkedés lefolytatásának biztosítása érdekében. A kényszerítő eszköz alkalmazás megfelelt az arányosság követelményének.

A panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján vonták személyi szabadságot korlátozó intézkedés alá. A panaszossal szembeni intézkedést a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság épületében fogatosították, mivel ott megjelent feljelentés tétele céljából. Megállapítást nyert a kivizsgálás során, hogy a panaszos korábban agresszív és, garázd és rongáló magatartást tanúsított, ezért egy r. törzsőrmester, és két r. őrmester igazolásra szólították fel. A panaszossal szembeni intézkedés során közölték, hogy az eddig megállapított tények alapján ő korábbi magatartásával bűncselekményt követett el, ezért elfogják és előállító helyiségben elhelyezik. Ezt a tényt a panaszos nem volt hajlandó tudomásul venni, folyamatosan az intézkedés jogszerűségét kritizálta. A rendőrök a panaszost együttműködő magatartásra szólították fel, de ennek nem tett eleget. Kilátásba helyezték számára a kényszerítő eszköz használatát. A panaszos ezt nem vette figyelembe, nem volt hajlandó lemenni az előállító helyiségbe, ezért 18 óra 53 perckor az intézkedő r. törzsőrmester megfogta a panaszos bal felkarját, majd az egyik r. őrmester a jobb felkarját fogta meg és lekísérték az előállító helyiségbe. A testi kényszer alkalmazását 18 óra 53 perckor megszüntették. A panaszossal szemben a testi kényszert 2 percig alkalmazták, mely sérülést nem okozott.

A panaszos végig kifogásolta a vele szembeni intézkedést, közölte, miközben lekísérték az előállító helyiségbe és megfogták a rendőrök a karját, hogy megsérült, ami miatt panasszal kíván élni. Azt is panaszolta, hogy a rendőrök nem közölték nevüket és jelvéyszámukat, illetve nem mutatták meg szolgálati igazolványukat, nem kapott inni, nem mehetett haza ápolásra szoruló rokonához, továbbá nem kaphatta meg gyógyszereit.

A panaszos kezén és fején sérülést panaszolt, ezért hozzá az ügyeletes tiszt mentőt hívott. A sérülések korábban keletkeztek, amikor volt élettársa édesanyjával konfliktusba került. A mentősök megvizsgálták, és további vizsgálatok elvégzése céljából kórházba szállították. Ennek alapján az ügyeletes tiszt a panaszos szabadon bocsátása mellett döntött.

Mivel a panaszos jelezte, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasszal kíván élni, amit az intézkedő r. törzsőrmester jelzett a parancsnoki kivizsgálást végző szolgálat irányító parancsnoknak. Ezért 19 óra 50 perckor a szolgálat irányító parancsnok megjelent az előállító helyiségben, ahol a panaszos éppen a folyosón lévő asztalról a letéti tárgyait magához vette. Ekkor a szolgálat irányító parancsnok kérdőre vonta panaszát illetően, mire a panaszos flegma, lekezelő hangnemben azt közölte: „látszik rajtad, téged nem érdekel ez az egész, ezért inkább bemegyek a panaszirodára, és ott megteszem feljelentésem”. A panaszos ezután nem volt hajlandó kommunikálni a szolgálat irányító parancsnokkal.

A szolgálat irányító parancsnok a panaszos karjait megtekintette, de azon olyan sérülést, ami a testi kényszer alkalmazása során keletkezett volna nem tapasztalt. Hámsérülés volt a kézfejen, de azt elmondása szerint is (amit az intézkedő r. törzsőrmesterrel korábban közölt is) volt élettársa édesanyja okozta.

A panaszost a mentősök 19 óra 52 perckor elszállították, ekkor szabadon bocsátása megtörtént.

3) Az intézkedés napján ügyeleti szolgálatot ellátó r. hadnagynak (a továbbiakban: r. hadnagy) az objektum őr jelezte, hogy valaki bejelentést kíván tenni, mivel a közös felügyelet alatt levő gyermeket anyósa elvitte. Ezt követően az r. hadnagy meghallgatta a panaszost, melyről bejelentési jegyzőkönyvet készített 17 óra 48 perces kezdettel.

A panaszos elmondta, hogy élettársa 2011. május közepén költözött el tőle és szóban megállapodtak a közös gyermek felügyeletéről. Ez a megállapodás úgy szólt, hogy a gyermek felügyelete közös, két napot az apánál, két napot az anyánál van a gyermek és a hétvégéket is megosztják. Elmondta, hogy erről semmilyen végzéssel nem rendelkezik. Közölte, hogy a lányát aznap reggel ő vitte az óvodába, és úgy állapodtak meg, hogy ő is megy érte. Délután el is ment a panaszos a kislányért, de már nem volt az óvodában. Ezért felhívta az élettársát, aki nem mondta meg neki, hogy hol van a gyermek. Ezt követően elment a volt élettársa tartózkodási helyére, de mivel nem tudta, hogy pontosan melyik lakásban lakik és hova csengessen, ezért elment volt élettársa édesanyjához. Volt élettársa édesanyja kiment hozzá és letagadta, hogy ott lenne a panaszos lánya, de ő meghallotta a lánya hangját és kérte, hogy adják oda neki. A nagymama ekkor beszaladt a lakásba, ahova a panaszos utána szaladt és azért, hogy ne csapják rá az ajtót oda tette a lábát, ami ettől megrepedt. Ezt követően dörömbölt az ajtón és kérte, hogy adják oda a lányát. A volt élettárs édesanyja „kiszedte az egyik kockát” az ajtóból és azon keresztül egy fa bottal kezdett kiütögetni, melytől megsérült

a panaszos feje és a keze is. A szomszédokat kérte hogy hívják ki a rendőrséget, de ezt nem tették meg. A jegyzőkönyvet 18 óra 33 perckor zárta le a r. hadnagy.

A jegyzőkönyv felvétele során a rendőrkapitányság járőrei intézkedtek a panaszos volt élettársa édesanyjánál, aki bejelentést tett családi vita miatt. Ezt az intézkedést végigkísérte az ügyeletes tiszt is. Az ügyeletes tiszt közölte a r. hadnaggyal, hogy a panaszos volt élettársa édesanyja otthonánál garázdaság és rongálás vétségét követte el, ami miatt a panaszfelvevő helyiség előtt várják őt az intézkedő rendőrök, hogy meghallgassák és elfogják.

Ezután a panaszos a jegyzőkönyvet elolvasta és aláírta. A r. hadnagy közölte a panaszossal, hogy az ajtó előtt a kollegái szeretnék őt az ügyvel kapcsolatban meghallgatni, azt azonban vele nem közölte, hogy bűncselekmény miatt el is fogják.

A panaszostól, mivel fejsérülése volt és a jegyzőkönyv felvétele során nagyokat sóhajtott, a r. hadnagy megkérdezte, hogy hívjon-e neki mentőt. Először a panaszos nemmel felelt, mondván, hogy bevesz gyógyszert. A panaszos végig sóhajtozott a jegyzőkönyv felvétele közben, ezért ismételt megkérdezte tőle a r. hadnagy, hogy hívjon-e mentőt sérülése miatt, mire a panaszos már igennel felelt. Mikor elkészült a panaszos megkérdezte, hogy hív-e neki mentőt a r. hadnagy, melyre természetesen igennel válaszolt. A panaszoshoz a szolgálati telefonon keresztül mentőt kért a r. hadnagy.

Az intézkedő r. törzsőrmester kis idő elteltével közölte a r. hadnaggyal, hogy a panaszos nem hajlandó együttműködni az eljáró rendőrökkel és nem akar a fogdára lemenni, illetve ügyéssel és bíróval szeretne beszélni. Ezt követően a r. hadnagy tájékoztatta a panaszost, hogy amíg a jegyzőkönyvet rögzítette, addig a volt élettársa édesanyja bejelentést tett a lakcímén történtek miatt, mellyel kapcsolatban jelezte, hogy kívülálló tanú is van. Ekkor a panaszos egyre jobban kezdte hangját felemelni, amire a r. hadnagy egyik kolleganője is figyelmes lett, ezért kiment az előtérbe, aki ismételt megadta a felvilágosítást a panaszosnak. Ezután a r. hadnagy visszament az ügyeleti helyiségbe, ezért nem követte figyelemmel az előtérben történeteket.

Mialatt a r. hadnagy az előtérben volt, addig a panaszos előadta, hogy van egy testvére, aki az ő gyámsága alatt áll és a „mi hibánk lesz, ha felgyújtja a lakást”. Emelt hangon az egyik eljáró rendőr kérdésére elmondta, hogy jelenleg a szomszéd vigyáz a testvérére, de este már nem vigyáz rá, ezért a panaszosnak haza kell mennie.

A r. hadnagy kolleganője elmondta, hogy a panaszos teljes mértékben ellenszegült a rendőri intézkedésnek és mindent megtagadott. A vele szemben intézkedő kollégák többször is felszólították, hogy működjön velük együtt, ellenkező esetben testi kényszert fognak alkalmazni. A panaszos továbbra sem működött együtt. Ezt követően vele szemben testi kényszert alkalmaztak, kezeit fogták meg. A r. hadnagy kolleganője azt is hozzátette, hogy a panaszos közölte velük, hogy ügyész illetve bíró nélkül nem hajlandó lemenni az előállító helyiségbe.

A helyszínen intézkedő rendőr elmondta a volt élettárs édesanyjának, hogy tanúkihallgatás céljából be kellene fáradniuk a rendőrkapitányságra, ami meg is történt. A volt élettárs elmondta, hogy a panaszosnak tényleg van egy gyámság alá helyezett nővére, aki cselekvőképtelen, és akinek a panaszos a gyámja.

Az igazolás kiállítását követően a r. hadnagy lement az előállító helyiségbe, hogy a panaszost szabadon bocsássa és a mentősök további orvosi ellátás végett el tudják szállítani. Az előállító helyiségbe történő leérkezésekor még a befogadást és a letéti jegyzőkönyv írását végezte az eljáró r. őrmester, akivel a r. hadnagy közölte, hogy a panaszost szabadon bocsátja, így a letétezt szakítsa meg és minden addig letétbe vett dolgot adjon vissza neki. Ezt a r. őrmester meg is tette. A letétek visszavétele során a panaszos egyből a fényképezőgépét kérte, ami – amikor a r. hadnagy lement az előállító helyiségbe – az előállító őr asztalán volt elhelyezve. A panaszos, ahogy a fényképezőgépet visszakapta, azzal egyből fényképet szeretett volna készíteni az előállító helyiségben. Ekkor a r. hadnagy közölte, hogy a rendőrkapitányság épületében csak a kapitányságvezető engedélyével készíthet fényképfelvételt. A panaszos erre azt kérte a r. hadnagytól, hogy hívja le a kapitányságvezetőt. A r. hadnagy úgy reagált, mivel a hivatali munkaidőnek vége, a rendőrkapitányság vezetője nem tartózkodik az épületben. A panaszos erre gúnyosan azt válaszolta, „persze hogy nincs itt”. Ezt követően egy másik intézkedő r. őrmester is több alkalommal megkérte a panaszost, hogy tegye el a fényképezőgépet, és ne csináljon fényképfelvételt.

A panaszos a szabadon bocsátása során elmondta, hogy nagyon brutálisan bántak vele a rendőrök, ami miatt sérülése is keletkezett, és panaszt is akar tenni, amit a panaszirodán tesz meg.

Mivel a panaszos a rendőri intézkedésből eredő sérülést jelzett, tájékoztatták a szolgálati irányító parancsnokot, aki meg szeretne volna hallgatni a panaszost. A panaszos el is kezdte elmondani a panaszát, de egyszer csak közölte a szolgálati irányító parancsnokkal, hogy „látom, magát sem érdekli az egész, ezért megyek a panaszirodára”.

A mentősök közölték a panaszossal, hogy a fejsérülése miatt a kórházba szállítják további orvosi ellátás végett, illetve, hogy a mentőautóban vizsgálják meg elsődlegesen. A panaszos közölte, hogy saját autójával akar elmenni a kórházba és szeretné onnan a diktafonját kivenni, hogy felvételt tudjon készíteni arról, hogyan beszélnek vele. A mentősök elmondták neki, hogy lehetősége lesz lemondani a további ellátásról, melyről egy nyilatkozatot kell kitöltenie.

Az előállító helyiségben a panaszos átvette minden letéti tárgyát és minden iratra ráírta a panaszát, melyből másolatot kért. A r. hadnagy tájékoztatta a panaszost, hogy másolatot illeték ellenében tud kiadni, mire a panaszos törvényhelyre való hivatkozással közölte, hogy mivel „ápolásin” van, ezért neki az ingyen jár. Ennek igazolásaként dokumentumot nem tudott felmutatni.

A r. hadnagy felkísérte a panaszost a mentősökkel, aki miután kiléptek az előállító helyiségből, egyből elő vette a fényképező gépét. A r. hadnagy normál hangon, ismételten felhívta a figyelmét az épületen belüli felvételt készítéssel kapcsolatos engedélyezés szükségességére.

A panaszos az előállító helyiségből való feljövétel közben hangosan beszélt, amit a fegyveres biztonsági őr is hallott, és megkérte őt, hogy beszéljen normális hangnemben, mivel más is tartózkodik az épületben. Ezt sérelmezte a panaszos, és hangosan felolvasta a ruházatára kitűzött jelvény számát.

A r. hadnagy, miután elkészült a panaszostól azt tapasztalta, hogy a panaszos a nála lévő fényképezőgép egyik gombját nyomva tartja, így nem kizárt, hogy a panaszos rögzítette azt, amint a r. hadnagy felkísérte őt.

A r. hadnagy közölte a panaszossal, hogy a rendőrkapitányságon is megteheti a panaszát a rendőri intézkedés ellen, de ő ragaszkodott ahhoz, hogy ezt a panaszirodán teszi meg. A panaszossal azt is közölték, hogy az igazolás hátoldalán meg vannak jelölve azon szervezetek, amelyekhez panaszával fordulni tud.

A panaszos elkérte a r. hadnagy nevét és rendfokozatát, amit vele közölt, illetve elmondta neki, hogy a neve a korábban felvett jegyzőkönyvön is szerepel. A r. hadnagy tudomása szerint többi kollégája szintén megadta nevét és jelvéyszámát a panaszosnak.

A r. hadnagy végül megjegyezte, hogy a panaszos mindvégig nagyon lekezelő hangon beszélt a vele szemben intézkedő rendőrökkel, ahogy r. hadnaggal való beszéd is inkább kiabálásnak tűnt, nem pedig normál kommunikációnak.

4) A r. hadnagy által 2011. július 11-én 17 óra 48 perckor rögzített jegyzőkönyv a panaszos bejelentéséről a következő – a vizsgálat szempontjából releváns – többletinformációt tartalmazza.

A panaszos előadta, hogy mikor megjelent volt élettársa édesanyjának lakásánál halotta, hogy gyermeke a történetektől megijedt és elkezdett sírni. A panaszos dörömbölt az ajtón, hogy azt nyissák ki és adják oda gyermekét. Megjegyezte a szomszéd csak a dörömbölést hallotta. A panaszos tovább dörömbölt az ajtón, és diktafonra akarta felvenni azt, hogy gyermeke ott van, nem engedik a panaszoshoz és a gyerek sír.

A volt élettárs édesanyja kivette a „bepedét kockalapot és valami fa léccel vagy seprűnyéllel ütlegelni kezdett” és mivel a panaszos ott guggolt ennél a résnél, ezért az említett fával, nagy erővel megütötte feje jobb oldalát, valamint kezén vérző hámsérülések keletkeztek. Ekkor ismét kérte a szomszédot, illetve egy másik szomszédot is, hogy hívják a rendőrséget, de ezt nem tették meg.

A jegyzőkönyv lezárására 18 óra 33 perckor került sor.

5) Az előállításról kiállított igazolás tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő, és 2011. július 11-én 18 óra 37 perctől 20 óráig korlátozták személyi szabadságában. A panaszos jelezte, hogy panasza és sérülése is keletkezett. A panaszos konkrétan meg is jelölte panaszát. A kézírásból a következők olvashatók ki: „arrogánsan viselkedtek a rendőrök, a gyógyszereket nem engedték bevenni, az ügyvédemet nem hívhattam”; illetve „Btk. 179. §”. A panaszos aláírásával igazolta, hogy az igazolás egy példányát átvette.

6) A rendőrség két CD lemezt, valamint egy hangkazettát továbbított a Testületnek.

a) Az egyik, 01000/61779/2011.id számú CD lemez „P1200307” megjelölésű felvételen hallható, amint a panaszos azt kifogásolja, hogy személyes tárgyait (így fényképezőgépét) el

akarják venni tőle, illetve többször követeli, hogy bírót, ügyészt és ügyvédet hívjanak a helyszínre. Az eljáró rendőrök elmondják, hogy az előállító helyiségbe személyes tárgyait nem viheti be, nem bizonyítékait veszik el tőle ezzel. Elmondják, hogy előállítás rendjét be kell tartani, az előállító helyiségbe nem vihet be semmit. A panaszos továbbra is megemelt hangon kifogásolja a vele szembeni eljárást, és felszólítja a rendőröket, hogy rögzítsék, hogy a panaszossal szembeni fellépés „bűncselekmény”, magatartásukkal a „fogyatékos személy épségének megsértését” követik el. Többször kéri a panaszost, hogy kapcsolja ki a fényképezőgépét, illetve elmondják, hogy az intézkedés végén el fogják mondani nevüket és azonosító számukat. A panaszos egyre erőszakosabban követeli a fent leírtakat (bíró, ügyész, ügyvéd, valamint az intézkedő rendőrök neve és azonosító száma), illetve az eljáró rendőrök szavába vág. Azon panaszosi kérdésre, hogy milyen alapon folytatják vele a szembeni eljárást, az egyik rendőr elmondja, hogy ahogy korábban elmondták, az intézkedő rendőr többször felszólította arra, hogy tegyen eleget a rendőri intézkedésnek, azonban ő mégsem engedelmeskedett, és a rendőri intézkedésnek ellenszegült. A panaszos felteszi azt a kérdést, hogy élettársával szemben miért nem intézkednek.

A „P1200308” számú felvételen a rendőrség egyik asztala és az azon elhelyezett iratok láthatók, valamint a helyiségben tartózkodó három-négy személy alsó teste látható. A panaszos kéri, hogy a rendőrök azonosítsák magukat, mire a rendőrök tájékoztatják, hogy el fogják mondani a kért adatokat, miután kikapcsolja a fényképezőgépet. Tájékoztatják, hogy rendőrségi objektumban a rendőrkapitányság vezetője engedélyezheti a felvételkészítést. A panaszos úgy reagál, hogy „kénytelen felvenni”, mivel egyedül van öt személlyel szemben.

A „P1200309” számú felvételen hallható, amint ismételten azt kéri egy rendőrtől, hogy azonosítsa magát, illetve kéri, hogy adja meg a vele szemben intézkedő rendőrök adatait. A rendőrnő elmondja nevét és rendfokozatát, illetve hozzáteszi, hogy mivel a vele szembeni intézkedés alatt nem tartózkodott az előtérben, ezért nem tudja megadni az eljáró rendőrök nevét és azonosító számát. A panaszos erre közli a r. hadnaggyal, hogy „ne hazudjon”, illetve értetlenül állt az előtt, hogy nem tudta megmondani a r. hadnagy annak a három rendőrnek az adatait, akik őt „bántalmazták”. A panaszos egyre inkább felemelt hangon követelődzik. Mindeközben egy fegyveres biztonsági őr megkéri a panaszost, hogy ne hangoskodjon, illetve, hogy beszéljen normális hangon. Közben a r. hadnagy többször megkéri, hogy fáradjon a mentős kollégákkal, illetve többszöri felszólítások hangzanak el a biztonsági őről, hogy „fogja vissza magát” a panaszos. Ezalatt a talaj, illetve az egyes jelenlevők alsóvégtagjai látható. Mindezek után a mentősök ellátása hallható és látható. A panaszos kérdésre („hol fáj a feje?”) elmondja, hogy fején keletkezett egy púp, mire a mentős azt mondja, „van egy kis horzsolás, máshol nem sérült meg?”. A panaszos erre úgy reagál, hogy „itt van három sérülésem”, „amikor bejöttem még vérzett”. A panaszos ezután kérdésre elmondja egyéb betegségeit, illetve felsorolja azokat a gyógyszereket, amelyeket rendszeresen szed. Ezután elmondják neki, hogy beviszik a kórházba. Foglalkozása kapcsán elmondja, hogy beteg testvérét ápolja. A felvételen érdemi képsor nem látható.

b) A ... számú CD lemezen, valamint a rendőrség által megküldött hangkazettán a panaszos bejelentései, illetve egy esetben volt élettársa bejelentése hallható. A Testület a felvételeken hallható bejelentések részletes ismertetéséről eltekint, tekintettel arra, hogy a vizsgált ügy megítélése szempontjából releváns adatot nem tartalmaznak, mivel egy korábbi intézkedésre vonatkoznak.

III.

A Testület a panaszbeadványban rögzített panaszosi sérelmek alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszos előállítását és annak körülményeit, valamint a panaszossal szembeni testi kényszer alkalmazás indokoltságát, azaz azzal esetlegesen okozott sérelem alapjogot sértő voltát, továbbá azt, hogy elmulasztották-e teljesíteni a rendőrök a segítségnyújtási kötelezettségüket.

A Testület hatáskörének hiánya miatt nem vizsgálhatja a panaszos azon állításait, amelyekkel az intézkedő rendőröket bűncselekmények elkövetésével vádolja. Megjegyzendő azonban, hogy a panasz előterjesztésekor a panaszos kérte feljelentése megküldését az illetékes ügyészi szerv részére is.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez, valamint személyi integritáshoz való jogát, továbbá az 55. § (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz, illetőleg az Alkotmány 13. §-ában garantált tulajdonhoz való jogát.

1) A Testület elsőként a panaszos előállításának indokoltágát illetve a panaszos által sérelmezett előállítással kapcsolatos körülmények (előállítás okának és céljának közlése, azonosítási, illetve értesítési kötelezettség teljesítésének elmulasztása, ruházatátvizsgálás, személyes tárgyak elvétele) jogszerűségét értékelte.

Mind a rendőrségi dokumentumból, mind pedig a panaszból az derül ki, hogy a panaszos és volt élettársának gyermeke közös felügyelet alatt áll, azaz megállapodás szerint meghatározott napokon a panaszosnál, illetve a volt élettársnál felváltva tartózkodik a gyermek. 2011. július 11-én a panaszosnál lett volna a gyermek, ezért el is ment érte az óvodába, de őt nem találta ott. Elment ezért volt élettársa édesanyjához, ahol mindkét fél állítása – azaz, mind a panasz, mind pedig a rendőrségi iratok szerint, amely dokumentumok tartalmazzák a panaszos volt élettársa és annak édesanyja előadását is – szerint konfliktus alakult ki a történetek miatt. A panaszos volt élettársa édesanyja nem engedte be a panaszost a lakásba, aki – mivel előadása szerint meghallotta kislánya hangját és mivel nem engedték meg, hogy beszéljen gyermekével – dörömbölni kezdett az ajtón és követelte, hogy adják vissza gyermekét. Annak kapcsán, hogy az ajtón hogyan keletkezett egy nyílás, az elmondások ellentmondást mutattak.

A panaszos a rendőröknek illetve bejelentésében azt adta elő, hogy volt élettársa édesanyja rácsapta az ajtót, aminek következtében a panaszos a lendülettől annak nekicsapódott, és ettől az ajtó behorpadt. A volt élettárs édesanyja kivette a „berepedt kockalapot és valami fa léccel vagy seprűnyéllel ütlegelni kezdett”. Ezzel szemben a volt élettárs elmondta – amely előadást édesanyja is megerősített –, hogy a panaszos azzal a céllal, hogy a lakásba bejusson, elkezdte verni és rugdosni a lakás bejárati ajtaját, majd mivel őt ennek ellenére sem engedték be, kirúgta az ajtó alsó részét és az így keletkezett nyíláson „nyúlkált be” és dobált be különféle tárgyakat a folyosóról. A panaszos ezzel kapcsolatban az állította, hogy ő ennél a résnél guggolt, amikor volt élettársa édesanyja egy seprűnyéllel vagy faléccel kezdte ütlegelni, amitől sérülései (fején, illetve kezén hámsérülések) keletkeztek. A helyszínen bejelentés alapján kikerülő rendőröknek a volt élettárs édesanyja szintén elmondta, hogy valamilyen tárggyal (amit nem tudott megmondani, hogy mi volt) a panaszos egyik kezére ráütött, amit azért tett, hogy megakadályozza a panaszost azon szándékában, hogy a lakásajtóban levő kulcsot kivegye a helyéről. Hozzátette, hogy megítélése szerint sérülést nem okozott ezzel.

Mindezek után a panaszos a rendőrkapitányságon jelent meg bejelentés megtétele céljából, ahol előadta a fentiekben már ismertetett tényállást és sérelmeit, és kijelentette, hogy a testi sértés miatt magánindítvánnyal kíván élni. A panaszoshoz – mivel láthatóan fejsérülése volt és a jegyzőkönyv rögzítése alatt nagyokat sóhajtott – a bejelentést rögzítő r. hadnagy orvosi segítséget (mentőt) hívott. Ezalatt az idő alatt az érintett lakáshoz bejelentés alapján két járőr érkezett ki, akik meghallgatták a helyszínen tartózkodókat, és tekintettel arra, hogy a panaszos már nem volt ott, jelentették a történeteket az ügyelete felé. A rendőrségen megállapítást nyert, hogy a panaszos megegyezik azzal a személlyel, aki miatt rendőri intézkedést kértek a fenti helyszínre. Erre tekintettel, miután a két járőr visszaért a rendőrkapitányságra, a panaszost meghallgatták és előállították.

a) Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja, azaz a bűncselekmény elkövetésén való tetten érés indokot jelölte meg a rendőrség.

Itt szükséges utalni az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont szerinti előállítási okokkal kapcsolatban arra, hogy a Testület eddigi gyakorlata szerint a bűncselekményre utaló körülményeket és a gyanú megalapozottságát annak ellenére vizsgálati körébe vonja, hogy magának a bűncselekményi tényállásnak a minősítésére és a büntetőjogi felelősség megállapítására az Rtv. 92. § (1) bekezdésére tekintettel nincs hatásköre.

A Testület tehát a fentiekben ismertetettek alapján nem vizsgálja, hogy a panaszos cselekménye megvalósította-e a bűncselekmény tényállását, csupán azt értékeli, hogy a panaszos magatartása megfelelő szintű gyanút biztosított-e a rendőri intézkedéshez.

A rendőrség szerint a volt élettárs és édesanyja, valamint szomszédjuk elmondása alapján megállapítható volt, hogy a panaszos említett lakásnál tanúsított, fent körülírt magatartásával bűncselekményt követett el és ennek tényét az egyik eljáró rendőr 18 óra 45 perckor – miután a panaszos egy r. hadnagnál bejelentését megtette és őt az intézkedő rendőrök is meghallgatták – közölte is a panaszossal. A rendőrség álláspontja szerint a panaszos korábbi magatartása „agresszív, garázda és rongáló” volt, az alkalmas volt a garázdaság elkövetésének megállapítására.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése értelmében, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, a garázdaság vétségét követi el. Tehát erőszakos magatartásnak minősül a támadó jellegű fizikai ráhatás is, akkor is, ha a ráhatás nem alkalmas testi sérülés okozására. Azaz a megfogalmazásából egyértelműen kiderül, hogy a garázdaság megállapításához nem szükséges a testi sérülés okozására való alkalmasság.

Ahogy a fentiekben már ismertetésre került, a panaszost a rendőrkapitányság épületében fogták el az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontjára tekintettel. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Ezen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, azaz a tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

A tettenéréssel kapcsolatosan a következőkről kell említést tenni. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Azaz a tettenérés megállapításának, és az ez alapján történő rendőri intézkedésnek nem feltétele az, hogy az eljáró rendőr maga legyen tanúja a jogsértő cselekmény elkövetésének. Ahogy ez a vizsgált esetben is történt, a panaszos kifogásolt viselkedése csupán elmondások alapján jutott a rendőrség tudomására, azaz a panaszos magatartását a fenti helyszínen az eljáró rendőrök nem észlelték. Ez azonban még nem is lenne akadálya a tettenérés megállapításának. Ugyanakkor az mindképpen szükséges, hogy egy, az ügyben teljesen elfogulatlan tanú teljes egészében, megszakítás nélkül észlelje a történeteket. Rögzítendő, hogy jelen ügyben a helyszínen intézkedő rendőröket egyrészt az ügyben érdekelt – nyilvánvalóan nem elfogulatlan – személyek, nevezetesen a panaszos volt élettársa és annak édesanyja, másrészt egy tanú, a volt élettárs édesanyjának szomszédja informálta. Függetlenül legfeljebb a szomszéd előadása lenne elfogadható, aki helyszíni, informális meghallgatása során kijelentette, hogy nem kíván tanúként az ügyben részt venni. A szomszéd előadásából egyébként arra lehet következtetni, hogy nem volt jelen az eset egészénél.

A Testület megítélése szerint a rendőrség az ellenérdekű felek, azaz a volt élettárs és annak édesanyja előadása, valamint „az igen gyenge lábakon álló” szomszéd előadása alapján nem juthatott arra az álláspontra, hogy a panaszos a cselekményével bűncselekményt követett el, aminek alapján őt, tettenérésre hivatkozással, az előállítás szükségességének mérlegelése nélkül elfogta. Fontos körülmény az is, hogy ugyanazon idő alatt, amíg a két eljáró rendőr az érintett lakásnál intézkedett, maga a panaszos éppen – a helyszíni intézkedés során megállapítottaktól számos ponton eltérő tartalmú – bejelentést tett azonos ügyben a rendőrségen, aminek során kiderült, hogy fején és kezén sérüléseket szenvedett, ami miatt orvosi ellátás biztosításáról is gondoskodott a bejelentését rögzítő r. hadnagy. Arra is szükséges rámutatni, hogy a rendőrség nem jogosult bűncselekmény elkövetését megállapítani, ahogy azt a vizsgált esetben tette.

A fent ismertetettek alapján a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának feltételei nem álltak fenn. Ugyanakkor a bűncselekmény elkövetésének gyanúja valóban fennállt a panaszossal szemben, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontjára tekintettel az eljáró rendőr mérlegelhetette volna a megismert tények és körülmények alapján azt, hogy elengedhetetlenül szükséges-e a személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása. A Testület szerint a rendőrség nem megfelelően választotta meg a panaszos előállításának jogalapját akkor, amikor a tettenérésre hivatkozott.

A Testület álláspontja szerint, megfelelő jogalapot a Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja teremthetett volna, ugyanakkor a Testület az Rtv. 15. §-ában előírt arányosság

követelményének megsértése okán ezen előállítási ok alapján is jogszerűtlennek tekinti a panaszos előállítását az alábbiak szerint.

Az Rtv. 15. §-a szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos abból a célból tartózkodott a rendőrkapitányság épületében, hogy a volt élettársával és annak édesanyjával kialakult konfliktus miatt bejelentést tegyen. A bejelentés megtétele során az őt meghallgató r. hadnagy azt tapasztalta, hogy a panaszos fején sérülés van, illetve, hogy nehezen veszi a levegőt, ami miatt orvosi segítséget hívott. Szükséges rámutatni arra is, hogy a panaszos sérüléseit nem csak a r. hadnagy észlelte és dokumentálta, azokról a többi rendőrségi dokumentum is beszámol, és maga a volt élettárs édesanyja is elmondta az intézkedő rendőröknek, hogy ráütött a panaszosra egy általa meg nem nevezett tárggyal. Mindezek alapján, illetve fent rögzített körülmények okán, nem megkérdőjelezve a bűncselekmény elkövetésének gyanúját és a panaszos kihallgatásának szükségességét, a Testület úgy foglalt állást, hogy önmagában a bűncselekmény gyanúja nem szolgáltatott kellő indokot ahhoz, hogy a rendőrségen tartózkodó panaszos előállítása felől intézkedjenek.

Az arányosság követelményének az a kevésbé jogkorlátozó megoldás felelt volna meg, ha először tájékoztatják a panaszost a kihallgatásának szükségességéről, és tisztázzák azt vele, hajlandó-e a kihallgatás céljából a rendőrségen maradni, vagy idézés alapján ott a későbbiekben megjelenni.

Mindezek miatt a Testület megállapította egyrészt a nem megfelelő előállítási ok alkalmazása miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, másrészt az előállítás aránytalan, ezáltal pedig jogsértő volta miatt a panaszos személyi szabadsága súlyos sérelmét.

b) A panaszos sérelmezte, hogy ügyvédjét nem értesítették, pedig ezt többször kérte. Ezzel kapcsolatosan szükséges utalni az Rtv. 18. §-ára. A törvényhely (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

Figyelemmel arra, hogy már önmagában a panaszos előállítása is jogszerűtlen volt, ebből kifolyólag az azt követően foganatosított intézkedések, illetve mulasztások már önmagukban sértették a panaszos alapvető jogait, és így van ez a fogvatartott által megjelölt értesítési kötelezettség kapcsán is. **Ezért a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét azzal a megjegyzéssel, hogy a rendőrségi iratok nem**

tartalmaztak arra vonatkozó utalást, hogy a panaszos által megjelölt ügyvéd kiértesítése megtörtént-e vagy sem.

c) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök nem azonosították magukat, illetve, hogy az intézkedés okát és célját vele nem közölték.

Az Rtv. 20. §-a rögzíti a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket, amit a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészít ki. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. A Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg.

A felvételekből egyértelműen kiderült, hogy az eljáró rendőrök többször közölték a panaszossal azt, hogy egyrészt az intézkedés végén, másrészt pedig akkor közlik azonosító adataikat, ha kikapcsolja fényképezőgépét a panaszos. A rendőrség épületében, ahol a panaszossal számos rendőr foglalkozott, hiszen az előállítást is három személy fogantatosította, semmi nem indokolta azt, hogy az intézkedő rendőrök utólagosan tegyenek eleget azonosítási kötelezettségüknek. Mindezt tetézi azon körülmény, hogy a panaszos bejelentését rögzítő r. hadnagy – aki egyébként rendőrtisztként ügyeleti szolgálatot látott el ezen a napon a rendőrkapitányságon – a saját nevét a felvételek szerint közölte, de határozottan állította, hogy nem tudja megmondani, hogy ki volt az a három rendőr, aki a panaszost testi kényszer alkalmazásával az épületen belül előállította, úgy, hogy az előállító helyiség előtt maga is ott volt a többi rendőrrel együtt.

Az intézkedés oka és célja közlése kapcsán rögzíteni kell, hogy a rendőrségi iratok és a hangfelvételen elhangzottak között olyan fokú ellentmondás van – a rendőrségi iratok ugyanis bűncselekményen való tettenérésre hivatkoznak, a videofelvételen viszont jól hallható a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség okkenti közlése – amely a tisztességes eljáráshoz való jog rendkívül súlyos sérelmét jelenti, figyelemmel arra, hogy ráadásul a megjelölt okok egyike sem állta ki a valóság próbáját. A fentiekben már kifejtettek okán a tettenérés a Testület álláspontja szerint a konkrét esetben nem valósult meg, a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség pedig nem az intézkedés indoka, hanem annak következménye volt.

Mindezek alapján a testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét az Rtv. 20. § (2) bekezdésben foglalt előírások megsértése miatt.

d) A panaszos kifogásolta, hogy az előállítás alatt „megmotozták”. Az elfogásról készült rendőri jelentés szerint a panaszos ruházatának átvizsgálására az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdésére tekintettel került sor, ami kimondja, hogy akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. **A Testület megállapítása szerint a ruházatátvizsgálásra kizárólag a**

jogellenesen fogatosított előállítás miatt került sor, így az sértette a panaszos személyi integritáshoz fűződő jogát.

e) A panaszos értetlenül állt azon tény előtt, hogy tőle személyes tárgyait az előállítás alatt elvették. Az intézkedéskor hatályos Szolgálati Szabályzat 51. §-ának (3) bekezdése tartalmazza, hogy az előállított személytől el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. **A Testület az előállítás és a fogdán vagy előállító helyiségben való elhelyezés érdekében történő személyes tárgyak elvételét szintén jogszerűtlennek ítélte meg tekintettel alapintézkedés jogszerűtlenségére, és megállapította, hogy ezáltal sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.**

f) A panaszos kifogásolta, hogy előállításához testi kényszert alkalmaztak, amely során sérülése keletkezett. A rendőrségi dokumentumokból az derült ki, hogy a panaszos előállításának eredményes végrehajtását szolgálta a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer, ami a panaszos egy-egy karjának egy-egy rendőr általi megfogásban, valamint az előállító helyiségbe ily módon történő lekísérésben merült ki. A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos nem volt hajlandó a rendőri felszólításoknak engedelmessé válni, és agresszívan viselkedett.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr intézkedése során az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (2) bekezdése – a kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályai keretében – akként rendelkezik, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása során a rendőr a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti.

A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszert – figyelembe véve, hogy az a fentiekben megállapított jogellenes előállítás eredményességét szolgálta – a Testület szintén jogszerűtlennek találta, ami által sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Tekintve, hogy a Testület álláspontja szerint már maga a testi kényszer alkalmazása is jogellenes volt, ezért a Testület nem értékelte külön az azzal esetlegesen okozott sérüléseket.

2) A Testület végül a panaszos azon kifogásait értékelte, miszerint a rendőrség nem nyújtott számára segítséget a vele szembeni eljárás során, illetve, hogy vele elfogadhatatlan hangnemben beszéltek.

A panasz ezen részének értékelésénél az Rtv. 2. § (1) bekezdésére szükséges emlékeztetni, ami kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

E mellett az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése pedig kifejezetten rögzíti: „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás

megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A Testület a rendőrök bánásmódját, illetve hangnemét értékelve a felvételek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy ugyan az alkalmazott hangnem határozott és utasító jellegű volt, de az a feltétlenül szükséges szolgálati hangnemet nem lépte túl.

A segítségnyújtást illetően arra kell rámutatni, hogy a panaszos sérüléseinek ellátásához, valamint annak érdekében, hogy megállapításra kerüljön, hogy mely gyógyszerek szükségesek számára, még az intézkedést megelőzően mentőt hívott a panaszos bejelentését rögzítő r. hadnagy. A r. hadnagy többször megkérdezte a panaszostól, hogy hívjon-e hozzá orvosi segítséget, amit végül a panaszos elfogadott. Arra is utalni kell, hogy a panaszossal intézkedő rendőröknek tudomása volt arról, hogy a panaszoshoz mentő fog érkezni. Bizonyítható, hogy a mentősök kikerkeztek a rendőrkapitányságra, majd további ellátás céljából elszállították a panaszost egy kórházba.

A Testület a fentiek alapján egyrészt arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök bánásmódja miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, másrészt ugyan ezen alapjogból levezethető testi épséghez való joga szintén nem sérült, figyelemmel arra, hogy a rendőrség a segítségnyújtási kötelezettségét teljesítette.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben, a panaszos előállítására aránytalanul – e mellett pedig egyébként nem a megfelelő jogalapra tekintettel –, ezáltal pedig jogsértő módon került sor, ami miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz és tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület mivel már önmagában a panaszos előállítását is jogszerűtlennek találta, ebből kifolyólag az azt követő és a panaszos által is kifogásolt egyéb intézkedéseket sem tudta másképpen megítélni, ami szintén a panaszos alapvető jogainak sérelmét eredményezte. Ugyanakkor megállapította, hogy a rendőrség nem mulasztott a segítségnyújtási kötelezettsége kapcsán, illetve az alkalmazott rendőri hangnem sem lépte túl a szükséges mértéket, ezáltal nem sérült a panaszos emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való joga. A Testület álláspontja szerint a megállapított jogsérelmek mértéke eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2012. április 11.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET